

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/30/2022
Identifikačné číslo spisu:	8119211929
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8119211929.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti Q. Š., L.Ó. Š., a Y. Š., zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, deti rodičov matky J.Í. Š., bývajúcej v Y. - T., P. XXXXX/XX, a otca E. Š., bývajúceho v B. XXX, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 30P/190/2019, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešov z 27. mája 2021 sp. zn. 21CoP/59/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiadnemu z účastníkov n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 5. februára 2021 č. k. 30P/190/2019-177 návrhu matky o nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Otcovi zakázal styk s maloletými deťmi Q. Š., L. Š. a Y. Š.. Dobu trvania neodkladného opatrenia obmedzil do času právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d/, § 329 ods. 1 § 332 ods. 1, § 333 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), § 2 ods. 1, 2, § 360 ods. 1, § 363 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením z 27. mája 2021 sp. zn. 21CoP/59/2021 podľa § 388 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP, napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala matka (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie nemajúce zákonné náležitosti; pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a ani nepreukázala, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

3.1. Súd prvej inštancie uznesením z 5. augusta 2021 č. k. 30P/190/2019-247 (ďalej len „výzva“) vyzval matku, aby v súdom určenej lehote predložila plnomocenstvo udelené advokátovi, ktorý ju bude zastupovať v dovolacom konaní a svoje dovolanie doplnila tak, aby spĺňalo náležitosti vyžadované CSP, pričom dovolanie musí byť spísané advokátom.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci upravenej v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje osobitnú úpravu dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania otca a matky podľa ustanovení CSP.

6. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

7. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

8. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4 Cdo 190/2019, R 39/2020)

9. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

10. Matka bola v rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2021 sp. zn. 21CoP/59/2021 riadne poučená podľa § 428 CSP o prípustnosti dovolania, lehote na jeho podanie, náležitostiach dovolania a

povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1). I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu a výzve z 5. augusta 2021 na doloženie plnomocenstva udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní, je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka k podanému dovolaniu z 20. júla 2021, ktoré spísala sama, nepriložila plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní a ani nepreukázala, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

11. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie matky podľa § 447 písm. e/ CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

12. O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.